

Riktlinjer för alkoholserving

Antagen av Kommunfullmäktige 2015

Innehållsförteckning

Inledning.....	4
Syfte	4
Mål	4
Hur används riktlinjerna i Nyköpings kommun?.....	5
Alkohollagen (2010:1622) – en skyddslag.....	5
Ansökan och handläggning	5
Rättsregel.....	5
Riktlinje – Tjänstegaranti	5
Kommunens informationsskyldighet med mera.....	6
Riktlinje	6
Remissyttranden	7
Rättsregel.....	7
Riktlinje	7
Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl.....	9
Rättsregel.....	9
Riktlinje	9
Kommunens tillsynsverksamhet.....	10
Rättsregel.....	10
Riktlinje	10
Tillsynsavgifter.....	12
Rättsregel.....	12
Riktlinje	12
Serveringstider	12
Rättsregel.....	12
Riktlinje	13
Ordning och nykterhet	13
Rättsregel.....	13
Riktlinje	14
Uteserveringar.....	14
Rättsregel.....	14
Riktlinje	15
Gemensamt serveringsutrymme	15
Rättsregel.....	15
Riktlinje	15
Villkor vid meddelande om serveringstillstånd.....	16
Rättsregel.....	16
Riktlinje	16
Tillfälliga tillstånd till allmänheten och slutna sällskap	17
Rättsregel.....	17

Riktlinje	17
Folköl.....	17
Rättsregel.....	17
Riktlinje	18
Övrigt.....	18
Referenser.....	19

Inledning

Sedan den 1 januari 2011 har Sverige en ny alkohollag (2010:1622). Av lagens 8 kapitel 9 § framgår att kommunen skall tillhandahålla information om vad som gäller enligt alkohollagen och anslutande föreskrifter samt att kommunen skall ha riktlinjer för tillämpningen av lagen och föreskrifterna.

Lagstiftaren anser att det är viktigt att kommunerna har tydliga riktlinjer som redogör för bland annat vilka hänsyn till vilka lokala förhållanden som kommunen tar vid tillståndsprövningen.

Riktlinjerna ska spegla kommunens nuvarande uppfattning och ambitionsnivå och bör därför revideras minst vart fjärde år.

Riktlinjerna skall vara kända av allmänheten.

Syfte

Syftet med de kommunala riktlinjerna för serverings- och provsmakningstillstånd är att skapa:

- förutsebarhet för om en etablering som planeras kan ges tillstånd
- likabehandling inom kommunen av ansökningar om serveringstillstånd

Genom dessa riktlinjer får allmänheten kännedom om den lokala anpassningen till alkohollagen.

Riktlinjerna utgår från alkohollagens regler som i vissa fall ger ett utrymme för kommunen att utveckla sin egen alkoholpolitik.

Kommunen kan inte ha normerande riktlinjer eller riktlinjer som avviker från alkohollagen.

Mål

Nyköpings kommuns mål med riktlinjer för alkoholservering är följande:

- att minska överkonsumtion av alkohol med särskilt fokus på ungdomar och unga vuxna
- att bidra till att endast seriösa entreprenörer erhåller tillstånd
- att den som söker tillstånd får ett professionellt och tydligt bemötande
- att medverka till att ungdomsmiljöer och ungdomsarrangemang är alkoholfria

Koppling finns till Nyköpings kommuns Miljö- och folkhälsopolicy.

Hur används riktlinjerna i Nyköpings kommun?

Riktlinjerna garanterar en likabehandling och en förutsägbarhet för restaurangbranschen på orten.

Det räcker inte för kommunen att enbart hänvisa till riktlinjerna som grund för att avslå en ansökan om serverings- eller provsmakningstillstånd. Det måste vara konkreta omständigheter som talar mot beviljandet, till exempel polisens och miljönämndens remissyttranden.

Riktlinjerna kompletteras med en tillsynsplan. Tillsynsplanen redogör konkret för kommunens planerade tillsynsarbete, till exempel vad gäller frekvens på tillsynsbesök och olika tematiska anslag för tillsynen.

Nyköpings kommun upprättar årligen en tillsynsplan som också delges Länsstyrelsen.

Alkohollagen (2010:1622) – en skyddslag

Alkohollagen finns för att begränsa alkoholens skadeverkningar. Det innebär att skyddet för människors hälsa alltid går före företagsekonomiska eller näringspolitiska hänsyn.

Ansökan och handläggning

Rättsregel

Enligt 5 § alkoholförordningen ska en kommun fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har inkommit till kommunen.

Om det är nödvändigt på grund av utredningen får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader.

Kommunen ska informera sökanden om skälen för att handläggningstiden förlängs innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut.

Riktlinje – Tjänstegaranti

Kommunens socialnämnd ansvarar för tillståndsgivning, tillsyn (exklusive folköl som miljönämnden ansvarar för) och sanktionsärenden för serveringstillstånd.

Nyköpings kommun har en tjänstegaranti avseende serveringstillstånd. Denna garanti slår fast hur lång tid det som längst får ta för ditt ärende att handläggas. Tiderna som framgår gäller från det att en ansökan är komplett till dess att ett förslag till beslut föreligger.

Observera att det kan förekomma faktorer som förlänger handläggningstiden som till exempel remissvar eller ofullständigt avlagt kunskapsprov.

Nedan följer handläggningstider för specifika ärendeslag:

- Ständigvarande tillstånd till allmänheten eller slutet sällskap – 6 veckor
- Övriga förändringar som påverkar tillstånd till exempel ändring i styrelse – 6 veckor
- Tillfälligt tillstånd till allmänheten – 4 veckor
- Tillfälligt tillstånd till slutet sällskap – 1 vecka
- Anmälningssärenden – 1 vecka

Beslut gällande serveringstillstånd fattas i enlighet med upprättad delegationsordning. Var beslutanderätten ligger i ett specifikt ärende kan påverka hur fort ett ärende kan beslutas.

Vid ansökan om tillfälliga tillstånd till allmänhet eller till slutna sällskap under månaderna juni – augusti uppmanas den sökande att i god tid inkomma med ansökan och medföljande dokumentation.

Kommunens informationsskyldighet med mera

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 9 § alkohollagen har kommunen en skyldighet att informera om vad som gäller enligt denna lag och anslutande författningar.

Riktlinje

Nyköpings kommun använder sig av hemsidan som huvudsaklig källa till information. Där återfinns ett omfattande informationsmaterial gällande kommunens arbete och alkohollagen och dess föreskrifter. Där finns också samtliga relevanta blanketter att ladda ner. På hemsidan återfinns också kommunens e-tjänst för serveringstillstånd. Där kan man ansöka om serveringstillstånd. Via e-tjänsten kan man också anmäla serveringsansvarig personal.

Nyköpings kommun arbetar också med krögarträffar och referensgrupper där tillståndshavare i kommunen förväntas delta. Dessa möten sker med olika intervall under ett verksamhetsår. De syftar till att kommunens alkoholinspektörer ska kunna föra ut viktig information men också till ett erfarenhetsutbyte mellan tjänstemän och restauratörer.

Nyköpings kommun erbjuder också utbildning i Ansvarsfull alkoholservering vid minst ett tillfälle per år. Utbildningen erbjuds kommunens tillståndshavare utan kostnad. Kommunen kan vid tillståndsgivning meddela villkor som innebär att serveringsansvarig personal måste genomgå ovanstående utbildning eller motsvarande.

Nyköpings kommun kommunicerar brevlades när ansökan är inkommen, komplett och när utredning med förslag till beslut föreligger. Den sökande eller tillståndshavaren får också bekräftelse på sina anmälningar som görs till kommunen vad gäller exempelvis kryddning av spritdryck eller serveringsansvarig personal. Bekräftelse sker alltid inom fjorton dagar. Då serveringsstället varit föremål för yttre tillsyn erhålls alltid ett tillsynsprotokoll med eventuella synpunkter.

Kommunen upprättar årligen en tillsynsplan. Där framgår hur mycket yttre tillsyn som kommer att bedrivas samt eventuella tematiska inriktningar på tillsynen. Tillsynsplanen antas av Socialnämnden (respektive Miljönämnden avseende folköl) och tillsänds Länsstyrelsen i enlighet med alkohollagen.

I den nya alkohollagen har det införts ett obligatoriskt kunskapsprov. Detta prov är ett nationellt prov som ombesörjs av kommunen via webben. Vid en ansökan har den sökande tre försök på sig att klara kunskapsprovet. I Nyköpings kommun kan du göra dina omprov tidigast den sjätte arbetsdagen efter ditt föregående prov.

Nyköpings kommun har ett samverkansavtal med polismyndigheten, vilket bland annat gäller hantering av serveringstillstånd.

Remissyttranden

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 11 § alkohollagen ska kommunen hämta in polisens yttrande vid prövning av ett stadigvarande serveringstillstånd, såväl till allmänheten som till ett slutet sällskap.

Kommunen ska också hämta in polisens yttrande vid en prövning av tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten, om det inte rör sig om ett litet arrangemang.

Enligt 8 kapitlet 16 § ska också de lokaler som används för stadigvarande servering vara brandsäkra. Brandsäkerheten kan också vara något som kommunen behöver beakta när den prövar en ansökan om tillfälligt serveringstillstånd.

Riktlinje

Remissförfrågningar avseende serveringstillstånd skickas till andra myndigheter eller liknande.

De mest frekventa är:

- polismyndigheten
- räddningstjänsten

- miljönämnden
- skatteverket
- kronofogdemyndigheten
- tullverket
- barn- och utbildningsnämnden
- kultur- och fritidsnämnden
- andra kommuner

Nyköpings kommun lämnar också remissvar till andra myndigheter. Vanligast är Lotteriinspektionen och andra kommuner.

Genom remissvaren erhåller kommunen en stor mängd information om den sökande, dennes bolag och om förutsättningarna för den sökta verksamheten. Några exempel på vilken information som lämnas och kommer kommunen till del vid remissyttranden är:

- vandel
- sökt serveringstid
- krav på förordnade ordningsvakter
- personantalsbedömning i serveringslokal
- bedömning av brandsäkerhet
- eventuella boendestörningar
- restföringar av skatter och avgifter till det allmänna
- betalningsuppmaningar

Kommunen värderar och bedömer sedan yttrandena från andra myndigheter beroende på vilken typ av verksamhet som har sökts eller vad som utgör bakgrund till remissförfrågan. Kort kan sägas att yttranden från polis, räddningstjänst samt från miljönämnden väger tungt vid en sådan bedömning.

Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 17 § alkohollagen får kommunen vägra serveringstillstånd om serveringsstället på grund av placering eller andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, eller medföra särskild risk för människors hälsa.

Kommunerna bör i sina riktlinjer ange vilka kriterier de tillämpar i bedömningen, för att det ska bli tydligare för dem som ansöker om serveringstillstånd. Kommunen måste dock alltid bedöma samtliga omständigheter i det enskilda fallet.

Riktlinje

Vid en ansökan om serveringstillstånd gör Nyköpings kommun en bedömning av sökt verksamhet utifrån olika kriterier. Polisens och miljönämndens yttrande väger tungt. Bedömning av sökt verksamhet görs utifrån till exempel:

- Störningar för omgivningen
- Specifika miljöer där tillståndsgivningen bör ske restriktivt till exempel i närhet eller i anslutning till skolmiljöer. Undantaget här är restaurangskolor och liknande utbildningar.
- Restaurangens inriktning till exempel renodlad restaurang för matservice, restaurang med nöjesverksamhet eller restaurang som vänder sig till ungdomar
- Restaurangtäthet
- Serveringstillstånd i livsmedelsbutik eller shoppingcentrum
- Serveringstillstånd i anslutning till trafikleder

Om Nyköpings kommun gör bedömningen att ovanstående kriterier på något sätt har negativ påverkan kan en inskränkning vad gäller till exempel serveringstid eller ett avslag på ansökan komma att ske.

Detta kan ske oavsett om den sökande uppfyller alla krav som i övrigt ställs på denna utifrån alkohollagen. Viktigt att framhålla är att i varje enskilt ärende måste bedömning göras och beslut motiveras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

Idrott

Nyköpings kommun har en restriktiv syn på alkoholservice i samband med idrottsutövande eller i lokaler där sådant kan förekomma. En bedömning görs i varje enskilt fall utifrån de förutsättningar ansökan omfattar med särskilt fokus

på arrangemangets art, publikens sammansättning vad gäller till exempel ålder och risken för ordningsstörningar.

Vid ett eventuellt beviljande av serveringstillstånd i idrottshall eller liknande skall serveringen ske på väl avgränsad yta som inte får inrymma läktarplats. Alkoholservering och innehav av alkohol får således inte förekomma på läktarplats.

Nyköpings kommun kan också komma att villkora begränsade serveringstider som till exempel att servering endast får ske två timmar före och två timmar efter aktivitet.

Om sökt serveringslokal används för organiserad ungdomsidrott kan villkor komma att läggas om att alkoholservering inte får ske under tid som sådan verksamhet bedrivs.

Idrottsanläggningar och liknande kan också användas för andra ändamål såsom konserter, mässor och dylikt. Nyköpings kommun genomför då en bedömning av sökt arrangemang och fattar därefter lämpligt beslut.

Kommunens tillsynsverksamhet

Rättsregel

Kommunens tillsynsansvar för områdena servering av alkoholdrycker och marknadsföring av alkoholdrycker framgår av 9 kapitlet 2 och 3 §§ alkohollagen.

Riktlinje

Nyköpings kommun utgör tillsammans med polismyndigheten de lokala tillsynsmyndigheterna. Detta innebär att dessa ska bedriva tillsyn av alla verksamheter som innehar serveringstillstånd i kommunen. Länsstyrelsen i Södermanlands län har ansvar att bedriva tillsyn på regional nivå och Statens folkhälsoinstitut har tillsynsansvaret nationellt. Nyköpings kommuns tillsynsarbete är för den som innehar ett serveringstillstånd förenat med en årlig kostnad, tillsynsavgift.

Nyköpings kommuns tillsynsarbete är uppdelat i tre delar. Dessa delar är yttre tillsyn, inre tillsyn och förebyggande arbete. Tillsynen kan också delas upp i rutin- respektive påkallad tillsyn.

Rutintillsyn är sådan tillsyn som enligt fastställd tillsynsplan är inplanerad medan den påkallade tillsynen genomförs utifrån att någon specifik händelse inträffat eller att information om till exempel missförhållande har inkommit till kommunen.

Yttre tillsyn

Vid yttre tillsyn avses oftast sådan tillsyn som sker på plats på serveringsstället. Det som står i fokus vid denna tillsyn är det som kan kallas de alkoholpolitiska värdena. Kommunen kontrollerar då i huvudsak att ingen minderårig blir serverad, att ingen överservering sker och att bestämmelserna kring ordning och nykterhet efterlevs. Vidare kontrolleras att bestämmelserna kring till exempel marknadsföring, matkrav och serveringsansvarig personal följs. I regel avslutas ett sådant tillsynsbesök med en dialog med tillståndsinnehavaren eller någon serveringsansvarig person.

Inre tillsyn

Vid inre tillsyn granskar kommunen sådant som tillståndsinnehavaren enligt alkohollagen och dess föreskrifter är skyldiga att sköta. Några få exempel på inre tillsyn är granskning av bokföring, att skatter och avgifter betalas och att det finns serveringsansvariga anmälda hos kommunen. Kommunen samverkar ofta med andra myndigheter så som polismyndigheten, skatteverket och kronofogdemyndigheten.

Förebyggande arbete

Inom det förebyggande arbetet ryms en mängd olika aktiviteter. Till exempel dialog och diskussion med kommunens krögare, utbildningen Ansvarsfull alkoholservering samt deltagande i olika nätverk. Syftet är i huvudsak att stärka både kommunens arbete i frågan och att förebygga fel på serveringsställena.

Sanktioner

Två typer av sanktionsmöjligheter finns i alkohollagen. Dels straffrättsliga sanktioner som hanteras av polis, åklagare och domstolar dels administrativa sanktioner som hanteras av olika tillsynsmyndigheter. Vad gäller de senare har tillståndshavaren alltid rätt att överklaga till förvaltningsdomstolarna.

I alkohollagens 9 kapitel 17 – 18 §§ framgår de sanktionsmöjligheter som kan användas. De är:

- erinran
- varning
- återkallande av serveringstillstånd

Sanktionsmöjligheterna ska ses som en trappstegsmodell där upprepade överträdelse leder till skarpare sanktioner. Observera dock att det finns missförhållanden och överträdelse där varning eller återkallande kan bli aktuellt utan att erinran och varning utdelats först.

Nyköpings kommun vill också framhålla att straffansvaret vid servering är personligt och att den som medvetet eller av misstag säljer eller lämnar ut

alkoholdrycker till den som inte är 18 år eller till den som är märkbart påverkad av alkohol eller annan drog gör sig skyldig till olovlig dryckeshantering och kan dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Nyköpings kommun är enligt alkohollagens 9 kapitel 18 § skyldig att återkalla ett serveringstillstånd som inte längre utnyttjas.

Tillsynsavgifter

Rättsregel

Kommunen har enligt 8 kapitlet 10 § alkohollagen rätt att ta ut avgifter för tillsyn av den som har provsmaknings- eller serveringstillstånd.

Riktlinje

Uttaget av avgifterna måste följa självkostnadsprincipen. Det innebär att kommunen får ta ut så mycket i avgift som kommunen har kostnader för.

Ansökningsavgifter är en avgift som betalas för att ansökan ska bli prövad och beslutad. Detta kan gälla till exempel vid en ny ansökan, ändrade ägarförhållanden eller ändrat tillstånd. I alkohollagen finns krav på att tillståndshavare ska genomgå kunskapsprov. Vid nyansökningar ingår provverksamheten i avgiften medan det i övriga fall tillkommer en kostnad för den som måste genomföra kunskapsprovet.

Vad gäller tillsynsavgift för servering av alkohol är den uppbyggd i två delar. Den första är en generell fast tillsynsavgift och den andra en rörlig omsättningsbaserad avgift. Den rörliga avgiften baseras på det som den enskilde tillståndshavaren rapporterar in genom de så kallade restaurangrapporterna. Den omsättningsbaserade avgiften är indelad i tio stycken olika klasser. De aktuella specifika avgifterna återfinns på Nyköpings kommuns hemsida.

Om den obligatoriska restaurangrapporten inte inkommer inom lagstadgad tid påförs tillståndshavaren en påminnelseavgift om 2 000 kronor av Nyköpings kommun.

Serveringstider

Rättsregel

Bestämmelsen i 8 kapitlet 19 § alkohollagen om serveringstider syftar främst till att motverka olägenheter som onykterhet och oordning. Bestämmelsen om serveringstider är en viktig del av den svenska alkoholpolitiken.

Social hänsyn går före affärsmässiga eller konkurrensmässiga hänsyn.

Skyddet för människors hälsa och intresset att upprätthålla ordning, nykterhet och säkerhet ska till exempel stå i förgrunden när kommunen prövar sena serveringstider.

Riktlinje

I alkohollagen framgår att normaltiden för alkoholservering är 11:00-01:00. Tillståndsmyndigheten kan dock besluta om så kallad utsträckt serveringstid. Vid beslut om serveringstid väger polisens och miljönämndens yttrande tungt. Detta innebär att serveringstid efter klockan 01:00 i vissa fall kan vara möjlig.

I Nyköpings kommun gäller alkohollagens normaltid som utgångspunkt för serveringstillstånd. Tillståndssökande och tillståndshavare kan dock beviljas utsträckt tid till längst klockan 02:00 efter prövning och bedömning. Nyköpings kommun kan tillämpa provotid vad gäller ansökt utsträckt tid.

Vad gäller juldagen och nyårsafton kan tillfällig utsträckt serveringstid till klockan 03:00 beviljas efter ansökan och särskild prövning. Tillfälligt utökad serveringstid till klockan 03:00 kan även erhållas vid evenemang där synnerliga skäl finns att bevilja tillfälligt utsträckt serveringstid på grund av evenemangets art, krets det vänder sig till, nationell eller internationell prägel samt till omständigheterna i övrigt. Här tillämpas dock en restriktiv hållning.

Vad gäller serveringstid vid tillfälliga tillstånd för slutet sällskap kan dessa beviljas till längst klockan 03:00 efter prövning och bedömning. Här avses arrangemang av typen privat bröllopsfest eller jubileumsfest såsom 50-årsfest.

Kravet på att det ska finnas ett varierat utbud av maträtter ska i princip gälla under hela den tid som serveringstillståndet gäller. Med hänsyn till allmänna matvanor och svårigheter att ha full personalstyrka i köket under hela serveringstiden vid nattöppna restauranger bör det dock vara tillräckligt att efter klockan 23:00 erbjuda ett enklare utbud, till exempel kalla maträtter eller maträtter som värms i mikrovågsugn.

Ordning och nykterhet

Rättsregel

Allmänna bestämmelser om försäljning finns i 3 kapitlet i alkohollagen, och bestämmelserna om servering av alkoholdrycker finns i 8 kapitlet. I lagens 1 kapitel 11 § andra stycket står det att försäljning kallas servering om drycken ska förtäras på stället.

Bestämmelserna i 3 kapitlet om försäljning är därför tillämpliga även vid servering. 3 kapitlet 5 § och 8 kapitlet 20 § handlar båda om att se till att hålla ordning där man säljer och serverar alkoholdrycker.

Enligt 3 kapitlet 5 § ska skador i möjligaste mån förhindras vid försäljning, och den som säljer alkoholdrycker ska se till att det råder ordning och nykterhet på försäljningsstället.

Enligt 8 kapitlet 20 § ska personal vid servering se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning och onykterhet undviks.

Riktlinje

Serveringen av alkoholdrycker i Nyköpings kommun ska vara ansvarsfull och präglas av måttfullhet. Fokus är återhållsamhet vid servering, att skadeverkningarna av alkohol förhindras samt att kravet på ordning och nykterhet gäller såväl på serveringsstället som i dess direkta närhet.

Även övrig oordning som inte är direkt orsakad av alkoholförtäring ska undvikas.

Ett antal exempel på omständigheter som kan påverka arbetet med ordning och nykterhet som kommunen vill lyfta fram är:

- Personaltäthet
- Personalens utbildning
- Lokalens utformning
- Kringmiljön
- Lokal alkohol- och drogpolicy på serveringsstället

Nyköpings kommun kan vid tillståndsgivning komma att villkora specifika förutsättningar på serveringsstället såsom att endast bordsservering är tillåtet, att serveringsansvarig personal genomgår utbildning i ansvarsfull alkoholservice eller liknande och en begränsning till vissa dryckesslag.

Nyköpings kommun vill också framhålla att det i enlighet med intentionerna i alkohollagen är olämpligt att servera starksprit som självservering.

Uteserveringar

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 14 § första stycket alkohollagen ska ett serveringstillstånd avse ett visst avgränsat utrymme, exempelvis en uteservering som finns i anslutning till serveringsstället. Kommunen kan vid tillståndsgivningen besluta om kortare serveringstider på en uteservering än inomhus.

Vid ett beslut om serveringstillstånd kan kommunen även villkora tiderna för när uteserveringen ska vara utrymd. Anledningen är att verksamheten inte får störa omgivningen till exempel dem som bor i närheten av restaurangen. Om kommunen inte villkorat tillståndet med en särskild utrymningstid för

uteserveringen gäller serveringsställets utrymningstid, det vill säga 30 minuter efter den serveringstid som gäller för serveringsstället i övrigt. Se 8 kapitlet 19 § i alkohollagen samt regeringsrättens dom Mål nr 7544-07.

Riktlinje

Alkoholservering på uteservering regleras inte särskilt i alkohollagen utan det är samma regler som gäller vid övrig alkoholservering.

Normal serveringstid på uteservering i **Nyköpings kommun är klockan 11:00 – 23:00 söndag – torsdag och 11:00 – 01:00 fredag - lördag. Tillståndshavaren ansvarar själv för att gatukontorets regler följs.**

Serveringstiden på uteservering bedöms från fall till fall. Polisens och miljönämndens yttranden är av stor betydelse för utfallet av bedömningen.

Uteserveringen ska utgöras av en tydligt markerad och begränsad yta. Markeringen ska vara ovanför markytan samt inte utgöra fara för synskadade. Uteserveringen ska ligga i anslutning till huvudsaklig serveringsyta och bedöms från det specifika ärendet.

Tillståndshavaren ansvarar för att ordning och nykterhet uppehålls på serveringsstället.

Observera att om uteserveringen utgörs av utrymme som har väggar och hyllor etc medför detta att denna yta omfattas av rökförbudet i enlighet med tobakslagen.

Gemensamt serveringsutrymme

Rättsregel

I 8 kapitlet 14 § andra stycket alkohollagen ges möjlighet för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Det innebär att ett särskilt tillstånd kan beviljas för att servera på samma yta.

En förutsättning är att de som ansöker om gemensamt serveringsutrymme har ett eget serveringstillstånd. Särskilda villkor kan meddelas i samband med beslutet om tillstånd för ett gemensamt serveringsutrymme.

Riktlinje

Handläggningstiden för ansökan om ett gemensamt serveringsutrymme motsvarar tiden för ett stadigvarande serveringstillstånd, sex veckor. Detta är i enlighet med kommunens tjänstegaranti.

En gemensam serveringsyta som delas av flera tillståndshavare ska vara mycket tydligt markerad i sin helhet. En sådan ansökan genomgår av en särskilt noggrann prövning av kommunen och det föreligger i princip alltid ett krav på att av polismyndigheten förordnade ordningsvakter tjänstgör.

Det är möjligt att ansöka om ett eget serveringstillstånd samtidigt med en gemensam ansökan, framför allt vid ansökan om tillfälliga tillstånd. Kommunen kan behandla ansökningarna samtidigt.

Villkor vid meddelande om serveringstillstånd

Rättsregel

Enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer kan en kommun när den meddelar tillstånd också meddela olika slags villkor. Syftet är att motverka alkoholpolitiska skadeverkningar. Villkoren kan alltså endast meddelas vid beslut om serveringstillstånd. Dit räknas också beslut om utökning av ett gällande tillstånd, till exempel förlängd serveringstid och utökning av serveringslokal eller annat serveringsutrymme.

Villkoren får inte vara generella utan behovet ska bedömas i varje enskilt fall. Kommunen kan däremot i sina riktlinjer beskriva under vilka förutsättningar ett beslut kan komma att villkoras.

Riktlinje

Nyköpings kommun villkorar att den serveringsansvarige genomgår den första kursen i ansvarsfull alkoholservering, vilket erbjuds årligen av kommunen, efter beviljat serveringstillstånd.

Vid brottslighet som har anknytning till rörelsen, narkotikabrott, trafikbrott, nykterhetsbrott, våldsbrott samt ekonomisk brottslighet bör minst tre år förflyta sedan sökande senast begick brott innan serveringstillstånd kan komma ifråga.

Nyköpings kommun kan i samband med tillståndsgivning även meddela andra villkor för serveringstillståndets giltighet. Vad för villkor som kan bli aktuella bedöms och avgörs från fall till fall beroende på vilken typ av tillstånd som efterfrågas och vilken typ av verksamhet som ska bedrivas.

Exempel på villkor som Nyköpings kommun kan meddela är:

- förordnade ordningsvakter efter vissa klockslag eller vid olika typer av evenemang
- olika utrymningstider för servering i olika lokaler eller utrymmen på ett serveringsställe
- olika serveringstider beroende på typ av evenemang på en idrottsanläggning
- antal gäster på serveringsstället
- begränsning av servering genom att endast tillåta bordsservering eller att vid vissa evenemang endast tillåta bordsservering

Tillfälliga tillstånd till allmänheten och slutna sällskap

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 2 § alkohollagen kan ett serveringstillstånd meddelas för servering till allmänheten eller slutet sällskap. Tillståndet kan vara stadigvarande eller avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle (tillfälligt serveringstillstånd).

Riktlinje

I Nyköpings kommun kan den sökande ansöka om tillfälligt tillstånd för högst 6 stycken tillfällen per ansökan. Detta gäller då förutsättningarna för varje enskilt tillfälle är exakt de samma.

Fler ansökningar kan lämnas men varje ansökan omfattas då av en ansökningsavgift.

Hur många tillfälliga serveringstillfällen som kan beviljas bedöms och avgörs från fall till fall beroende på hur förutsättningarna ser ut.

Nyköpings kommun kan vid många enstaka tillfällen under ett kalenderår göra bedömningen att fler serveringstillfällen inte kan beviljas utan att ett stadigvarande serveringstillstånd måste sökas i stället.

Definitionen av slutet sällskap är att det är en begränsad krets av personer som har ett inbördes samband såsom släkt, förening, företag eller ett gemensamt intresse utöver den aktuella tillställningen. För att betraktas som ett slutet sällskap får det inte vara möjligt att lösa medlemskap i entrén.

Ett tillfälligt tillstånd till allmänheten kan omfatta en period om längst 12 veckor under ett kalenderår.

Nyköpings kommun kan vid tillståndsgivning av tillfälliga tillstånd begära kvitto/redovisning på inköpta alkoholdrycker vid slutet sällskap och restaurangrapport vid tillfällig servering till allmänheten.

Folköl

Rättsregel

Försäljning av folköl i butik liksom servering av alkohol på restaurang regleras i alkohollagen. Varje handlare måste ha kunskap om de regler som gäller vid försäljning av folköl. Det är försäljarens skyldighet att förvissa sig om att folköl inte säljs eller lämnas ut till den som inte fyllt 18 år.

Butiksägaren ansvarar för att personalen har tillräckliga kunskaper vad gäller försäljning av folköl.

Riktlinje

Alla som säljer folköl i butik är enligt lag skyldiga att anmäla detta omgående till Nyköpings kommun (miljönämnden).

Den som bedriver försäljning av folköl ska utöva en särskild tillsyn, egenkontroll, av försäljningen och svara för att personalen har nödvändiga kunskaper om vad som gäller.

Den ansvarige för försäljningen ska ta fram ett skriftligt program där det framgår hur åldersgränser och andra bestämmelser i alkohollagen ska tillämpas och övervakas.

Programmet ska skickas till Nyköpings kommun i samband med anmälan om försäljning av folköl. Kommunen kontrollerar programmet vid tillsyn.

Folköl får bara säljas i en lokal där det samtidigt säljs mat. Folkölen ska vara ett komplement till försäljning av matvaror och inte tvärtom. Det skall vara skapade egentliga matvaror ur det vanliga livsmedelssortimentet. Butiken ska ha ett brett sortiment av matvaror med till exempel konserver/torrvaror, mejeriprodukter, charkprodukter, smörgåsar, frysta varor, bröd, grönsaker. Det räcker inte att butiken har någon eller några av dessa varutyper i sitt sortiment. Butiken ska dessutom ha ett flertal av varje varutyp till försäljning, alltså flera konserver/torrvaror, mejeriprodukter, charkprodukter, smörgåsar, frysta varor, bröd och grönsaker. Kioskvaror som glass, konfektyr, snacks, frukt, kex och liknande anses inte vara matvaror i alkohollagens mening.

Nyköpings kommun tar ut en årlig tillsynsavgift vid försäljning av folköl enligt fastställd taxa.

Övrigt

Olaga diskriminering i samband med restaurangbesök

Om en tillståndshavare i sin restaurangverksamhet, eller anställda i denna verksamhet, fälls till ansvar för olaga diskriminering kan detta leda till att serveringstillståndet ifrågasätts. Brottet har anknytning till restaurangrörelsen och bedöms därför allvarligt vid prövning av tillståndshavarens lämplighet att inneha serveringstillstånd.

Alkohollagen ger inte utrymme för riktlinjer avseende olaga diskriminering, exempelvis genom upprättande av villkor, som syftar till att förmå tillståndshavare att vidta åtgärder mot olaga diskriminering.

Nyköpings kommun är en mångkulturell kommun vilket skall återspeglas i restaurang- och nöjeslivet och därför vill Nyköpings kommun i samverkan med restaurangbranschen arbeta för att informera tillståndshavare om gällande bestämmelser och för att påverka och förändra attityder i syfte att motverka förekomsten av olaga diskriminering i restaurang- och nöjeslivet.

Referenser

Alkohollagen (2010:1622)

Modell för kommunala riktlinjer för alkoholserving, Statens folkhälsoinstitut

Proposition 2009/10:125